

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

**Ētikas padomes atzinums
Nr.15/2025**

Rīgā, 2025. gada 8. augustā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk tekstā – "Biedrība") Ētikas padome (turpmāk – "Ētikas padome") 2025. gada 24. jūlija sēdē šādā sastāvā: Andrejs Mēters, Toms Ostrovskis, Skaidrite Lasmane, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Aleksandrs Mirlins, Kristers Pļešakovs, Raivis Spalvēns

konstatē:

[1] Biedrības valde 2025. gada 2. jūnijā saņēma Dmitrija Savina (turpmāk tekstā – "Sūdzības iesniedzējs") sūdzību par portāla "Delfi" (turpmāk tekstā – Medijs) krievu valodas sadaļā publicēto rakstu "'Nevzlingeita" ir kļuvusi par krimināllietu. De facto apstiprināja Ašurkova paziņojumu Delfi (АТJАUNINАТС)" (oriģinālā: "Невзлингейт" оброс уголовным делом. De facto подтвердило заявление Ашуркова Delfi (ОБНОВЛЕНО) (turpmāk tekstā – Raksts), kas pieejams <https://rus.delfi.lv/57860/latvia/120045386/nevzlingeyt-obros-ugolovnym-delom-de-facto-podtverdilo-zayavlenie-ashurkova-delfi-obnovleno>.

[2] Sūdzības iesniedzējs informē, ka Rakstā ir nepatiesi un viņu apmelojoši apgalvojumi.

Patiesībai neatbilstot šāds apgalvojums: "Pēc programmas rīcībā esošām ziņām, Jākobsons un Krievijas emigrants Dmitrijs Savins rakstīja iesniegumus par sankciju režīma pārkāpumiem attiecībā uz Avena uzņēmumu "IDS Borjomi Europe" un saņēma no Nevzļina Lietuvas fonda "Cooperation for Democracy" 22 tūkstošus eiro. Šo darbību arī koordinēja Anatolijs Bļinovs."

Sūdzības iesniedzējs skaidro, ka "De Facto" programma un personīgi Ivo Leitāns ne pret vienu "neatrada pierādījumus" – viņi tikai izteica savus pieņēmumus un versijas. Tāpat Sūdzības iesniedzējs noliedz, ka bijis pazīstams ar A. Bļinovu, ka viņam ar to būtu bijuši tieši vai netieši darījumi vai personiska saistība. Arī apgalvojums, ka Sūdzības iesniedzējs būtu rīkojies "pēc pasūtījuma" un viņa darbības koordinējis A. Bļinovs, esot meli. Sūdzības iesniedzējs uzsver, ka viņam nav pieņemama asociēšana ar A. Bļinovu, kuram Polijas varas iestādes izvirzījušas apsūdzības un kurš atrodas apcietinājumā.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka publikācijā kļūdaini apgalvots, ka viņš ir "Jākobsona fonda "Bonum Publicum" darbinieks". Patiesībā "Bonum Publicum" neesot fonds, bet gan biedrība, un Sūdzības iesniedzējs esot viens no tās dibinātājiem, bet nekad neesot bijis tās darbinieks.

Sūdzības iesniedzējs informē, ka ne pirms, ne pēc raksta publicēšanas ne Raksta autors, ne kāds cits no Medija redakcijas ar viņu nesazinājās, lai palūgtu komentāru, tādejādi liedzot iespēju paust savu viedokli.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Rakstā pārkāpti Biedrības Ētikas kodeksa principi 4.1. Godprātība, 4.2. Daudzveidība, 4.4. Faktu un viedokļu nošķirums, un lūdz Biedrību izskatīt Sūdzību, uzlikt Medijam un Raksta autoram pienākumu viņam publiski atvainoties par meliem un apmelojumiem, un publicēt to noliegumu.

[3] Atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2. punktam Biedrības valde Sūdzību nosūtīja Medijam, aicinot izvērtēt tā rīcības atbilstību Ētikas kodeksam un sniegt Biedrībai skaidrojumu.

[4] Atbildes vēstulē Medijs uzsver, ka ciena Sūdzības iesniedzēja aktīvo pilsonisko pozīciju, tomēr nevar piekrist viņa apgalvojumiem par neobjektivitāti un ētikas pamatnormu pārkāpumiem Rakstā.

Medijs skaidro, ka Rakstā minētie apgalvojumi, kurus pieteicējs uzskata par nepatiesiem, ir balstīti uz Latvijas Televīzijas (turpmāk tekstā – LTV) raidījuma “De Facto” materiāliem (<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/29.09.2024-nevzlingeita-riga-oligarhu-cinas-piedalas-portali-ja-unslv-un-kompromatlv-avenam-piedavats-nopirkt-skandalo-za-saraksti.a570435/>).

Sākotnējās “De Facto” publikācijas autoram, LTV žurnālistam Ivo Leitānam, bija pieejami materiāli, kas ļāva izdarīt pieņemumu par saikni starp Sūdzības iesniedzēju un Anatoliju Blinovu un netieši ar Leonīdu Ņevzlinu. Redakcija, izpētot “De Facto” materiālus, secinājusi, ka šie materiāli ir uzticami. Medijs uzsver, ka augstu vērtē LTV profesionālos un ētiskos standartus, kā arī LTV žurnālistu reputāciju un uzskata raidījumu “De Facto” par uzticamu informācijas avotu. Medija rīcībā nav informācijas, ka LTV būtu atsaukusī Sūdzības iesniedzēja apstrīdēto informāciju.

Medijs skaidro, ka Raksta autors nav sazinājies ar Sūdzības iesniedzēju, jo sākotnējās materiāla autors Ivo Leitāns jau bija ieguvis gan Sūdzības iesniedzēja, gan Leonīda Jakobsona komentārus, kuros viņi noliedza saikni ar Krievijas oligarhu Leonīdu Ņevzlinu un apsūdz LTV korespondentu sadarbībā ar Krievijas Federālo drošības dienestu.

[5] Biedrības valde Sūdzību, informāciju par Rakstu un Medija atbildi nodeva izskatīšanai Biedrības Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

[6] “Delfi” pārstāvis Raivis Spalvēns no jautājuma skatīšanas un balsojuma atturas, lai izslēgtu interešu konflikta iespējamību.

Ievērojot konstatēto, Ētikas padome secina:

[7] Nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu un Raksta atbilstību likumu normām. Biedrības Ētikas padome Rakstu un Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[8] Šajā situācijā būtiski ir izšķirt, ka Raksts apkopo un atstāsta raidījuma “De Facto” žurnālistu veikto izpēti un secinājumus. Rakstā ir skaidri un korekti norādīta atsauce uz informācijas pirmavotu – raidījumu “De Facto”. Šādā situācijā Sūdzības iesniedzējam ar pretenziju būtu atbilstošāk vērsties pie informācijas pirmavota.

Ētikas padome arī nekonstatē pārkāpumu Raksta piebildē, uz Sūdzības iesniedzēju attiecinot vārdu “сотрудник”: “От редакции: Ранее в тексте ошибочно утверждалось, что Авен потребовал возбудить уголовный процесс по обвинению в клевете против Яковсона. На самом деле он требовал возбудить его против сотрудника фонда Яковсона Bonum Publicum Дмитрия Саввина. “ Ņemot vērā, ka Sūdzības iesniedzējs norādījis savu līdzdalību “Bonum Publicum”, konkrētā vārda lietošana šajā kontekstā vedina domāt nevis uz darba attiecībām, bet sadarbību ar Leonīdu Jākobsonu un “Bonum Publicum”.

Ētikas padomes ieskatā fakts, ka sižeta pārstāstā iekļauts tikai Leonīda Jēkabsona, bet ne Sūdzības iesniedzēja sniegtais komentārs raidījuma “De Facto” veidotājiem, šajos apstākļos situācijā nav uzskatāms par Ētikas kodeksa pārkāpumu, – veidojot cita medija sižeta atstāstus, informācijas atlase ir izplatīta prakse.

[9] Ievērojot secināto, Skaidrīte Lasmane, Andrejs Mēters, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Toms Ostrovskis, Kristers Pļešakovs, Aleksandrs Mirlins balso, ka Medijs NAV pārkāpis Biedrības Ētikas kodeksu.

Ētikas padomē nolemts:

1. Medija rīcībā NAV konstatēti Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpumi.
2. Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējam un Medijam.
3. Lēmumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.